

Erikoislääkäri, anna äänesi kuulua!

Hysin toimivien perustason palvelujen rooli terveyspalvelujärjestelmän kivijalkana on kiistaton. Uusien hyvinvointialueiden suunnittelu- ja käynnistysvaiheessa päähuomio on ollut perusterveydenhuollon vahvistamisessa, mikä on ymmärrettävää. Perusterveydenhuollon rapautuminen ja hoitoon pääsyn vaikeudet liisäävät terveyden eriarvoisuutta, aiheuttavat häiriökysyntää ja horjuttavat luottamusta koko palvelujärjestelmään. Hyvin toimivaa erikoissairaanhoitoa on sen sijaan totuttu pitämään itsestäänselvyytenä, ja kansalaiset ovat voineet luottaa saavansa laadukasta ja oikea-aikaista hoitoa silloin, kun he sairastuvat vakavasti.

Koronapandemian ja työtaistelukevään jälkeen erikoissairaanhoito on joutunut kohtaamaan uudenlaisen todellisuuden. Jonot kiireettömään, mutta tarpeelliseen hoitoon ovat ennätyspitkiä, ja maali karkaa koko ajan kauemmas lähetemäärien kasvaessa. Monissa sairaaloissa on paheneva työvoimapula, joka koskettaa kaikkia ammattiryhmiä. Erikoistuminen ei enää kiinnostanut nuoria lääkäreitä samalla tavalla kuin ennen, joten monen erikoisalalan tulevaisuudennäkymät ovat synkentyneet nopeasti. Lisäksi hyvinvointialueiden hallintorattaisa erikoissairaanhoito jää herkästi sivurooliin.

Olemme ajautuneet tilanteeseen, jossa perusterveydenhuollon ohella myös erikoissairaanhoito tarvitsee pelastustoimia. Siihen tarvitaan meitä, erikoislääkäreitä. On aina helppoa keskittyä asiantuntijan työhön – potilastyö tarjoaa hyväksyttävän pakoreitin myös vastuu- ja esihenkilöasemassa oleville erikoislääkäreille. Se ei nyt kuitenkaan riitä. Erikoislääkäreiden on herättävä ruusun unestaan ja tuotava äänensä kuuluville. On turha odottaa, että joku muu toimisi puolestamme.

Kun perusterveydenhuolto on terveyspalvelujärjestelmän kivijalka, erikoissairaanhoitoa ja sitä tarjoavia sairaaloita ei ole ilman osaavia erikoislääkäreitä.

Erikoislääkärit vastaavat oman erikoisalansa lääketieteellisen osaamisen rinnalla myös erikoistuvien lääkäreiden koulutuksesta. Uudistunut, osaamisperustainen erikoislääkärikoulutus on tuonut paljon uusia vaatimuksia koulutuksen toteuttamiseen, mikä on pelkästään hyvä asia. Kouluttajina toimivien erikoislääkäreiden rooli on kuitenkin jäänyt liian vähälle huomiolle. Ilman kouluttamisesta innostuneita ja motivoituneita erikoislääkäreitä ei ole viiden tähden koulutuspaikkoja.

Tämä vuosi on merkittävä vaalivuosi. Suomi on jossaan uuden presidentin. Kesäkuussa järjestetään EU-vaalit, ja syksyllä valitaan Lääkäriliitolle uusi valtuuskunta. Samalla Suomen Erikoislääkäriyhdistys SELY saa uuden valtuuskunnan. Lääkäriliitto on paitsi edunvalvontajärjestö, myös merkittävä terveyspoliittinen vaikuttaja. Ei ole yhdentekevää, ketkä edustavat erikoislääkäreitä liiton toimielimissä etenkin nyt, kun moni asia on kiihtyvän muutoksen pyörteissä.

Lähiainakoina aletaan tarkastella maamme sairaalaverkostoa ja sairaaloiden työnjakoa, millä on suuri vaikutus tulevaisuuden erikoislääkäreiden työn sisältöön ja heidän sijoittumiseensa. Ikääntyneiden osuus väestöstä on pian ennennäkemättömän suuri. Koska väestöllisen huoltosuhteen kasvu heikentää rahoituspohjaa merkittävästi, on hoidon vaikuttavuuden ja priorisoinnin vihdoin muututtava seminaaripuheista arjen teoksi.

On uskallettava myöntää, että toimiva julkinen terveyspalvelujärjestelmä ei ole itsestäänselvyys. Siitä on tullut uhanalainen ilmiö, joka tarvitsee näkemyksellisiä puolustajia pysyäkseen pystyssä myös tulevaisuudessa. Pelastustalkoisiin tarvitaan meitä jokaista.

» Erikoislääkäreiden on herättävä ruusun unestaan.

